

Vrouwenvoetbal en vrouwenwielrennen in België: één strijd

Het is in België gewoon een hele sportcultuur die moet veranderen"

Met het Wereldkampioenschap Voetbal en de nakende Tour de France zijn de absolute hoogdagen van de sport weer aangebroken. Excuseer: van de mannsport. Want vieren met het WK en de Tour onze twee voornaamste sporten hun hoogtepunt, dan beperkt die waarheid zich tot de helft van de sportmaatschappij. This is a man's world. Maar er wordt hard gewerkt aan verandering, aan beterschap. We brachten twee monumenten van de vrouwenversies van onze nationale sporten bij elkaar. En nee heren, niet voor een koffieklets, maar voor een update over de huidige status, over de parallellen en verschillen, over de evoluties en de nog af te leggen weg van hun sporten: vrouwenvoetbal en -wielrennen in België.

AUTEUR: MARKO HEIJL

Nou vooruit dan maar, toch koffie. Dat hebben de dames dan ook wel verdiend na een rillerige fotoshoot in kortgemouwde werkkledij op neutraal terrein: een voetbalveld met een wielerspiste errond. Aan tafel Ingrid Vanherle, voormalig Red Flame en huidige manager van de BeNe League, de overkoepelende Belgisch-Nederlandse competitie in het vrouwenvoetbal. En Liesbet De Vocht, de beste Belgische wielrenster van het afgelopen decennium die momenteel aan haar laatste maanden in het zadel bezig is. Daarna wil Liesbet net als haar gesprekspartner een andere functie in haar sport opnemen. Fraaie palmaresen allebei, met een optelsom van nationale titels om 'u' tegen te zeggen. Toch gaan we niet terugblikken op mooie carrières, maar kijken naar heden en toekomst. Waar staan het vrouwenvoetbal en -wielrennen momenteel in België en daarbuiten?

Ingrid: "Het vrouwenvoetbal heeft mondiaal een enorme boost gekregen omdat de UEFA en de FIFA er zich achter hebben geschaard. Terwijl het mannenvoetbal een beetje inboet aan populariteit, is vrouwenvoetbal de snelst groeiende ploegsport op aarde. Daarom hebben de UEFA en de FIFA er een prioriteit van gemaakt. En dat sijpelt nu langzamerhand door naar de nationale bonden. Ik kan wat dat betreft natuurlijk enkel spreken voor België en Nederland. Nederland heeft nog een voorsprong, maar sinds de komst van Steven Martens heeft het vrouwenvoetbal in België een enorme boost gekregen. Het vrouwenvoetbal groter en bekender maken is nu zeker ook een van de prioriteiten van de KBVB. Er zijn dan ook tal van goede initiatieven: je kan een ticket van de Rode Duivels kopen op basis van een puntensysteem, waarbij je ook punten krijgt als je een ticket voor de Red Flames koopt. Er worden mensen in vaste dienst aangenomen bij de voetbalbond om het vrouwenvoetbal te promoten. En er zijn initiatieven om de beste speelsters samen te zetten in een topsportschool. We zijn echt wel op de goede weg!"

"OVER TIEN JAAR ZAL HET VROUWENWIELRENNEN ER HELEMAAL ANDERS UITZIEN DAN NU, DAAR BEN IK ZEKER VAN"

Liesbet De Vocht

Liesbeth: "Ook bij ons is er mondiaal iets in beweging gebracht. Doordat rensters als Marianne Vos en Emma Pooley zich erachter hebben gezet en met de UCI zijn gaan praten, is er sinds een tweetal jaar een positieve evolutie. Zo is er op het WK tegenwoordig gelijk prijzengeld voor mannen en vrouwen. En natuurlijk is er vanaf dit jaar La Course by Le Tour de France, een vrouwenkoers die op dezelfde dag als de laatste rit van de Tour de France wordt verreden op de Champs Elysées. Ook daar is het prijzengeld hetzelfde als bij de mannen."

Allemaal goede evoluties en initiatieven. Maar laten we toch even de huidige realiteit bekijken. In jullie beider sporten strijden – op het allerhoogste niveau – betaalde profs met goedbedoelende amateurs. Wat een ongelijke strijd is, met het bekende gevolg: voorspelbaarheid. Het gebrek aan competitieve balance biedt meer dan eens een miserabel schouwspel. Dat schiet niet op zo, denkt de kritische sportconsument dan.

Ingrid: "Je kunt geen stappen overslaan, je kunt niet alles in één keer verwachten in een landje waar 21 à 22.000 meisjes voetballen. Je moet het de kans geven om te groeien. Ze hebben hier gelukkig net op tijd gemerkt dat ze op de trein moesten springen voor die weg was, en er wordt nu aan de basis gewerkt. Er is een meerjarenplan, een visie op lange termijn. We moeten even geduld hebben!"

Liesbet: "Op nationaal vlak blijven we nog enorm achter. Toch al zeker qua verloning. Het is moeilijk om iemand te vinden die zich daarachter zou willen zetten om het huidige systeem te doorbreken. Het probleem is dat het geld momenteel bij één

ploeg zit (*Topsport Vlaanderen, MH*), dat zou eigenlijk verdeeld moeten worden onder de rensters die het verdienen. Om een financiële vergoeding te krijgen, moet je nu voor die ploeg gaan rijden. Ze krijgen geld van het Vlaams Ministerie, maar rijden geen internationaal programma. Maar als renster wil je natuurlijk een internationaal programma rijden! Dus moet je erbij gaan werken en blijft het een hobbyverhaal. Ofwel ben je afhankelijk van privésponsoring. En dat ligt moeilijk voor het vrouwenwielrennen, omdat we gewoon heel erg weinig op televisie komen. Van zodra we meer op de tv zouden komen, zouden de sponsors wel volgen!"

Het woord is eruit: geld. In de normale maatschappij verdient een vrouw voor dezelfde inspanning en functie naar verluidd 22% minder dan een man. Daar lachen jullie eens mee! Zou de bestbetaalde voetbalster op aarde 1% verdienen van wat Messi, Ibrahimovic en andere Ronaldo's jaarlijks op hun rekening mogen bijschrijven? En hoe liggen de verhoudingen in de wielersport?

Liesbet: "In het vrouwenwielrennen heb je voor een hele ploeg ongeveer 5% van het budget nodig van een WorldTour mannenploeg om op het hoogste niveau mee te strijden."

Ingrid: "Bij ons zijn de budgettaire verschillen nog groter. De voorzitter van FC Twente, de heer Munsterman, heeft naast zijn mannenploeg ook een vrouwenploeg, waarin zijn dochter speelt. Hij zei ooit: 'Ik zet één man minder in mijn kern en steek dat geld in de vrouwenploeg. Dan heb ik nog geld over om die ploeg te runnen'. Ongelooflijk hé!"

Dus ondanks de goede evoluties op mondiaal en nationaal beleidsniveau die jullie aanhaalden, moet er dus nog heel wat anders veranderen. Wat?

Ingrid: "Het moeilijke van het hele verhaal is dat je in een vicieuze cirkel zit. Om resultaat te kunnen krijgen, heb je én geld, én accommodatie, én mogelijkheden nodig. Dan krijg je mediabelangstelling. Maar die zal er pas komen bij sportieve resultaten."

Mediabelangstelling kan dus de vicieuze cirkel doorbreken. Is er daar een evolutie?

Liesbet: "Er is sowieso een verbetering merkbaar in de Belgische media. Twee jaar geleden was het niks, nu kreeg tijdens de Ronde van Vlaanderen Ellen Van Dijk (*de winnares, MH*) al een kwartiertje aandacht. Er zijn ook steeds meer klassiekers met een vrouwenversie. Daar zijn dan alle camera's en media aanwezig, maar soms kijken ze toch nog niet om naar de vrouwenwedstrijd."

Ingrid: "Sinds de BeNe League is er meer aandacht, hebben we een enorme boost gekregen. Elke dag staat er wel ergens iets, is het niet in een nationale krant dan is het in een regionale krant. Maar het zal zijn zoals in het vrouwenwielrennen: als je het weet, dan weet je waar je moet gaan kijken."

Liesbet: "Je moet al een half uur wachten voor de samenvatting van de vrouwenwedstrijd komt. Maar dan hebben de meeste mensen hun televisie al afgezet (*lacht*). Ze moeten beginnen zoals in Engeland: geen lange uitzendingen, maar spannende samenvattingen van een half uur of een uur. En dat dan laten groeien. In Engeland hebben ze het voorbeeld gegeven hoe het zou moeten."

Ingrid: "We hebben de kans gehad om bepaalde wedstrijden live uit te zenden. Maar we hebben er bewust voor gekozen dat niet te doen, omdat we vinden dat het niveau er nog niet is. We hebben wel een tegenvoorstel gedaan om het vrouwenvoetbal op een andere manier te brengen, een olympisch model. Daar-

mee bedoel ik hoe je de sport op televisie brengt: meer kijken naar de mens achter de sporter, en dan de hoogtepunten laten zien. Maar dan heb je meer camera's en cameramensen nodig, meer geld dus. Dat is momenteel nog niet beschikbaar. Maar ik denk wel dat dat er binnenkort gaat komen."

Wat als je nu eens de rechtheouders van het mannenvoetbal en –wielrennen zou verplichten, in het rechtenpakket dat ze kopen, een minimaal aantal uren per jaar te besteden aan de vrouwensport?

Ingrid: "In Duitsland deden ze dat soort zaken! En ook voor de sponsors: als je sponsor van de mannen wilde worden, moest je d'office 10% aan de vrouwen geven. Maar toen is er iemand anders aan het hoofd van de voetbalbond gekomen en die heeft dat teruggebracht tot 7%."

Liesbet: "In België zeggen ze simpelweg: jullie rijden niet de uitslagen van Marianne Vos. Maar niemand rijdt de uitslagen van Marianne Vos! Ik vind dat er in België nog veel kan verbeteren. Momenteel is er gewoon niemand die zich daarachter zet."

Ingrid: "Het is in België gewoon een hele sportcultuur die moet veranderen. Als ik eens vergelijk met Nederland. De vrouwenwedstrijden zijn op vrijdagavond. In Nederland kunnen ze het makkelijk regelen dat ze eerder van hun werk kunnen vertrekken of de dag erna kunnen bijstuderen. Hier is het veel, veel moeilijker om voor je sport te leven."

Liesbet: "Dat merk ik in het wielrennen ook. De begeleiding en voordelen die Nederlandse rensters hebben in vergelijking met Belgische, een wereld van verschil!"

Over Nederland gesproken: Liesbet, jij hebt in een Nederlandse ploeg gereden. Ingrid, jij bent als manager van de BeNe League zeer nauw betrokken bij het Nederlandse vrouwenvoetbal. Maak allebei eens een vergelijking.

Liesbet: "Het begint al op school. Ze hebben daar de kans om naar het buitenland te gaan voor stages of om te koersen, hier moeten ze in de les aanwezig zijn. Qua examens kunnen ze spreiden zoveel ze willen. Maar ook buiten de school is de hele cultuur anders. Met statuten, begeleiding, met gewoon alles."

Ingrid: "In Nederland zijn er 135.000 meisjes die voetballen, bij ons 21 à 22.000. De sportcultuur is er zò anders! Sowieso de hele cultuur... Toen ik een van de eerste keren naar kantoor in Eindhoven reed, stond ik 's morgen om een uur of half acht aan de verkeerslichten in Eindhoven. Er stonden daar honderden fietsers! Iedereen fietst daar, zelfs meisjes met hockeysticks op weg naar training. Dat is in België ondenkbaar! Aan zo'n ding zie je het enorme cultuurverschil tussen de twee landen. De mentaliteit is ook anders. Bij de creatie van de BeNe League zijn er bij ons meisjes afgevallen, omdat er ineens meer getraind moest worden en er oplossingen dienden te worden gezocht. Als je dat wilt, zijn er altijd oplossingen. Maar hier in België hebben de sporters daarvoor niet altijd de juiste mentaliteit."

Naast de groei die er momenteel al is én de zo mogelijk nog grotere groeipotentie, is er nog een ander positief aspect: alle moeder die er de laatste jaren is uitgestort over jullie sporten – doping, supportersgeweld, matchfixing, geruzie, fraude en afspraakjes – blijft bij de vrouwen gelukkig grotendeels achterwege.

Ingrid: "We proberen nu de sport mee te promoten door te zeggen 'ga naar het vrouwenvoetbal, er is geen geweld dus je kan er met het gezin naartoe'. Er zijn geen schwalbes, de speelsters

aanvaarden de scheidsrechterlijke beslissingen. Maar anderzijds vind ik dat we te braaf zijn. Ik zeg nu niet dat we naar doping moeten grijpen of supportersgeweld nodig hebben. Maar wanneer ik vroeger voetbalde, deed ik alles om te winnen. En als ik me daarvoor moest laten vallen, dan deed ik dat gewoon. Dat hoort erbij."

Concluderend en ondanks de verschillen: als we een parallel mogen trekken tussen de status van vrouwenwielrennen en vrouwenvoetbal in België – op het gebied van visibiliteit, populariteit en budgetten; factoren die onderling gelieerd zijn – kunnen we dan stellen dat er enorm goede evoluties zijn en we zeker en vast op de goede weg zijn, maar anderzijds nog een lange weg af te leggen hebben?

Ingrid: "Absoluut! Wij hebben een lucky shot gehad met Steven (Martens, MH). Die had een verleden in het vrouwentennis, en in zijn allereerste interview voor de voetbalbond liet hij ineens vallen dat hij het vrouwenvoetbal wou gaan promoten. Ik heb hem toen meteen een heel directe mail gestuurd. Hij heeft die blijkbaar op Wimbledon gelezen en me meteen een reply gestuurd voor een afspraak. Maar dat is natuurlijk geluk hebben: je moet gewoon de juiste persoon op het juiste moment op de juiste plaats hebben. Dan kan de trein vertrokken zijn. En dat is die bij ons zeker!"

Liesbet: "Ik denk dat het redelijk snel kan groeien. Ik fiets nu elf jaar. Elf jaar geleden was er niks, was er geen sprake van dat de Tour de France de laatste dag een koers voor vrouwen op de

De vrouw in de (mondiale) sportbond

"Dit is een mannenwereld, je past je maar aan," aldus voormalig UCI-voorzitter Hein Verbruggen ooit tegen Sylvia Schenk, een lid van het UCI-hoofdbestuur. Wordt de vrouw in de sport zelf nog vaak achteruitgeschoven, dan is dat op sportbestuurlijk niveau zo mogelijk nog erger. De vrouwen in de bestuursorganen van nationale en internationale sportbonden zijn schaarser dan in de 'normale maatschappij'. Onze landgenoot Jacques Rogge deed nochtans zijn best. In wat we het belangrijkste sportbestuursorgaan op aarde zouden mogen noemen, het IOC, is het aantal vrouwelijke IOC-leden sinds Rogges aantreden als voorzitter verdrievoudigd. Bij zijn opvolging werd – zij het zeer voorzichtig – de mogelijke kandidatuur van de Marokkaanse Nawal El Moutawakel gesuggereerd. Maar op een vrouwelijke voorzitter van het IOC – laat staan bij de FIFA of de UCI – zal het echter nog wel even wachten zijn.

Champs Elysées organiseerde. Of van gelijkgesteld prijzengeld. Nu Marianne Vos en de ASO er zich achter hebben gezet, denk ik dat we over vijf jaar echt wel een Tour de France voor vrouwen kunnen hebben. Geen drie weken, maar wel een verkorte versie met live coverage. Over tien jaar zal het vrouwenwielrennen er helemaal anders uitzien dan nu, daar ben ik zeker van."

"SINDE DE KOMST VAN STEVEN MARTENS HEEFT HET VROUWENVOETBAL IN BELGIË EEN ENORME BOOST GEKREGEN"

Ingrid Vanherle